

4. sep. 1845

FAKTA

Dato:

4. sep. 1845

Sidetæl:

Dagbog F, side 85-90

Dagbogens placering:

Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.

KKS19997

Trykt udgave:

Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas

Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,

Statens Museum for Kunst 1976, s.

124-126; Jesper Svenningsen (red.):

Seks år af et liv. Johan Thomas

Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,

kunst og kærlighed, København 2018,

s. 366-367

TRANSSKRIFTION

4 September Rom

Hvordan skal jeg dog lære Lethed i Omgang med Andre. Jeg lever her i de piinligste Forhold, blot fordi jeg ikke med Ro og Taalmodighed kan høre paa den Spot og de Skjældsord, som Jerichau¹ dagligt udgyder i rigeligt Maal over Alt, hvad der er dansk. Han har selv sagt, at det har været for at stille min Taalmodighed paa Prøve, og det har undret ham, at jeg i Førstningen ikke altid tog det ilde op; men efter en saadan Tilstaaelse er det mere, end der staaer i min Magt, at høre roligt paa Sligt, og det er kommet til meget alvorlige Optrin, som dog var hæftigst Dagen før min Geburtsdag. Jeg havde nemlig yttret mig imod, at Thorald² skulde søge Stipendium efter at have modtaget ●86● tidligere privat af Dronningen 200 Rbdlr til en Reise i Tydskland. Jeg paastod, at det ikke var kammeratligt mod hans Jevnaldrende, som maaskee ikke stode i et saadant Forhold til Dronningen, at de kunde opnaae en saadan Gave. Han svarede: at han ikke stod i et saadant kammeratligt Forhold til Nogen. Det gjør jeg vel heller ikke, naar jeg undtager Skovgaard³ og Dreier⁴, men synes desuagtet, at der er Hensyn, som bør tages alligevel i slige Sager, som Alle attraae. Om jeg har været for stræng i dette veed jeg ikke, men det veed jeg, at de var strængere mod mig, naar de sagde, at min Opførsel mod dem var kjeltringsagtig, fordi jeg der saa strængt paatalte en lille Uret, som de ikke engang vilde indrømme var en Uret, naar jeg taug til de store ●87● Misbrug, som Adolf stedse omtaler paa det Skarpeste. Disse ere Uretfærdigheder, han troer at see i Academiets Fremfærd, Sager som jeg hidtil har været alt for Lidt inde i, til at dømme Klart om, og som han altid omtaler paa en Maade, at det meget mere seer ud som Vrede mod de Mennesker, der sidde i Akademiet, end egentlig over uhældige Resultater, som man maa indrømme ham, der ere komne af flere Concourser o s v. Deriblandt er nu Mennesker, som jeg holder af og er Meget skyldige, og dem kan jeg dog ikke rolig høre udskjældte. Dette er det evige Twistepunct, som jeg ikke har Haab om kan bortfjernes, og dog er jeg bunden til Adolf og Thorald, da de med megen Velvillie have hjulpet mig her, ●88● hvor jeg trods Etatsraad Kochs⁵ bestemte Løfte, endnu er ganske blottet for Penge. Penge laaner Ruben⁶ mig bestandig; men det er mig yderst empfindtligt at skyldte Mennesker, der i Grunden slet ingen Sympathie har for mig, Alt, min hele Tilværelse. Og saaledes udvikler sig jævnt en Længsel efter Hjemmet alt for tidligt. At vende tilbage er mit eneste Ønske, derom dreier sig Alt for mig nu, da jeg føler, at jeg uden Landsmændenes Venskab kun kan føre det kummerligste Liv her i Rom. Jeg anede det alt hjemme, at Adolf var forandret, men at Intet, slet Intet af hans gamle Interesser var blevet tilbage, det kunde ikke falde mig ind. Alt er bortdunstet for en kold Kritik, for hvilken Kunst, Politik, ●89● Religion, ja Kristus selv maa stilles, og tidligere levende Interesser betragter han som kummerligt Hjernesvind, han forlængst er kommet over. Men det skylder

jeg Sandheden at sige: at han har udviklet sig til en dygtig Kunstner, som han selv vedgaaer, for en stor Deel dreven af Ærgjærrighed. Som Kritiker har jeg ogsaa nogen, dog langt ringere Agtelse for ham, da den Alsidighed, han troer sig i Besiddelse af forekommer mig i en uhyre Grad eensidig, idet den fordømmer reent visse Klasser af Mennesker, ja hele Nationer, naar Talen er om Kunst (Archæologer og Englændere). Jeg kunde skrive Meget herom, men til hvad Nytte, •90• mit Forhold til ham, jeg har holdt saa meget af, er for piinligt nu til at det nogensinde vil kunne udslettes af min Hukommelse. O Gud! naar jeg da tænker paa mine Venner i Kjøbenhavn, hvor iisnende koldt er da ikke Livet i det varme Italien.

¹ Billedhuggeren Jens Adolf Jerichau (1816-1883).

² Malerkammeraten Thorald Læssøe (1816-1878).

³ Malerkammeraten P.C. Skovgaard (1817-1875).

⁴ Landskabsmaler Dankvart Dreyer (1816-1852).

⁵ Jørgen Hansen Koch (1787-1860), arkitekt og direktør for Kunstakademiet 1844-1850.

⁶ Ludvig Ruben (1818-1875), svensk maler og billedhugger.

4 September Rom

Moordau skal jeg dog lære Lethed i Om-
gang med Andre. Jeg lever her i de
præmte Forhold, blot fordi jeg ikke
med Noget Taalmodighed kan høre
paa den Spæt og de Skjoldord, som
Jenssen dagligt ridger i mig
Maal over Alt, hvad der er dansk.
Hans selv sagt, at det har været
for at stille min Taalmodighed paa
Prøve, og det har minnet ham, at
jeg i Førstningen ikke altid tog det
ilde op; men efter en saadan
Tilstræelse er det mere, end der
stær i min Magt, at høre saligt
paa det, og det er kommet til
megt almindelige Optimer, som dog
var heftigst Dagen for min Ge-
hørts dag. Jeg havde nemlig i et
min imod, at Thoralde skulde sege
Skjendelse, efter at have modtaget

tidligere priset af Dronningens 200
 Rthl^{re} til en Reise: Tjdskland.
 Jy paasted, at det var ikke kamme
 retligt med hans Jern aldaende, som
 maaskee ikke stede i et saadant For
 held til Dronningens, at de kunde
 ginaae en saadan Gave. Alasvare.
 D. : at han ikke stod i et saadant kam
 meratligt Forhold til Kongen. Det gjor
 j vel heller ikke, naar j indtager
 Skouggaard og Drevet, men synes des
 naagt, at der er blussigt, som herstages
 alligevel i slige Sager, som Alle at
 traav. Om j har været for streng
 i Ltte ved j ikke, men det ved j, at
 de var strengere med mig, naar de
 sagde, at min Gjffersel med den
 var Kjeltning agtes, fordi j der var
 strengt paafalte en lille Thot, som
 D. ikke engang vilde indromme naar
 en Thot, naar j taag til D. stens

Missling, som Adelf stode antalen
 paa det skarpeste. Ligeledes det
 færdigheder, han traw at see i A-
 cademiets Fæmpend, Sager som
 i tidtil har været alt for lidt inde
 i, til at komme klart om, og som
 man altid antaler paa en Maade,
 at det meget mere sees ind som
 Ude med de Menneker, der sid
 i Academi, end egentlig over-
 ser uheldige Resultater, som man
~~alt~~ man indromme kan, der er
 komme af flere Læseer ser o. s. v.
 Deri blandt er en Menneker, som
 i holder af og er meget skyldig,
 og som man i ikke rigtig kan
 indsejlede. Dette er det evige Triste
 pænitet, som i ikke kan klæb om
 man hofjernes, og Ly er i bændet
 til Adelf og Thersald, da de med ingen
 Villie have hjulpet mig her,

Nu er jeg trødt, Stats raad Kæde
stemte Løfte, endnu er ganske blettet
for Penge. Penge laaner Næsten
mig bestandig; men det er mig, jeg
derst angifndt ligst at skyld. Men
næsten, der i Jorden slet ingen
Sympathier har for mig, Alth,
min hele Tilværelse. Og allerede
indskrævet sig jernat en Længsel efter
Hjemsat alt for tidligt. At vende
tilbage er mit eneste Ønske, derom
drøjer sig alt for mig nu, da jeg
føler, at jeg inden Lands mandens
Venskab kun have fået det som en
lygte Lige her i Rom. Jeg anede det
alt hjemme, at Adolf var forandret,
men at det, slet det af hans
gamle Interesser var blevet tilha
ge i det hinsides. Ikke falde mig ind.
Alt er drevet drevet for en held for
tik, for her kun Kunst, Politik,

Religion, ja Kristus selv man
stiller, og tidligere levende Inter
esse betragter han som krumme
ligt Hjemspring, han forlangt
er kommet over. Men det skift
er i Sandheden at sige: at han
havde indskudt sig til en dygtig Künscht
ner, som han selv vedgaaer,
for en stor Del drevet af Ar
gierighed. Som Kritiker har vi
ogsaa nogen, der langt ringere
Agtsel for ham, der selv Alsidig
hed, har troet sig i Besiddelse
af forkommer mig i en ~~st~~ vigtig
Grad eensidig, idet den for din
meget seer i sine Klasser af Men
nsker, ja hele Nationen, naar
Talen er om Kunst. (Archaeologer
og Engelenere.). Af kunde skrive.
Migst herom, men det har vi ikke,

mit Forhold til hane, pⁱ har heldt
saa meget af, se for princeligt mⁱ
til at det regner inde i kⁱmmen
indlⁱttes af min Klukkomⁱndelse.

O Gud! naar pⁱ de tierker paa
mine Venner: Njeburkⁱow, her
iimende kaldt er da ikke Lient
i det varme Italien.

5 Sept Rom.

I dag har pⁱ haft det langt bedre med
Contubernaleⁱne, med Guds Hjⁱalp lader
det sig vel gⁱøre: at i kⁱmmen enes,
men vi er bleven det meppⁱ. —

Jy har været to Gange i Vaticandⁱ; det
er en Verden af Kunstsager, hvor
de allerheligste Ting findes, hvor
man sender Qⁱet. Af Malerier
er der ikke mange, men aldeles her
niveende. Det har forⁱndret mig.